

סילבוס

ההיסטוריה איזורית של רפואי בمزраה התקון - 38715

תאריך עדכון אחרון 18-08-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי האסלאם והمزרא התקון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שני

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ליאת קוזמא

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: liat.kozma@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רcz הקורס: יום שני, 16:00-15:00

מורים הקורס:
פרופ' ליאת קוזמא

תאור כללי של הקורס:
הקורס יתבונן בהיסטוריה של רפואי בمزרא התקון וצפוף אפריקה במאות המאה העשרים ויבחן

מבחן של שיטות מחקר בהיסטוריה של רפואיה.
הקורס ילווה את פרויקט ERC "היסטוריה איזוריית של רפואיה במרחב התקון"

מטרות הקורס:

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
הקורס יתן לתלמידים כלים לחקר ההיסטוריה של רפואיה.

דרישות נוכחות (%) :
90

שיטת ההוראה בקורס: סמינר

- רשימת נושאים / תוכנית הלימודים בקורס:
- 23.10.17 - מפגש פתיחה
30.10.17 - קרן ابو-הရשקביץ', רעיונות וגישה לטיפול רפואי
6.11.17 - לי צ'יפמן, רוקחות ומטריה מדיקה
13.11.17 - מירי שפר-מוסנץון, רפואיה עסקית, ביורוקרטיה עסקית ■ העת החדשה המקדמת
20.11.17 - Maureen Malowany, *Doing Medical History in sub-Saharan Africa: from archives to interviews*
27.11.17 - עתניאל דרוור, מגדר וביו- רפואיה
4.12.17 - נדב דיזוביץ', גבולות, לאומיות ופוליטיקה של בריאות
11.12.17 - TBA
18.12.17 - טל ארבל, ידע בנדידה
1.1.18 - בני נוריאל, ביופוליטיקה גלובלית, המקרה של הגיינט-OSE, 1945-1949.
8.1.18 - ליאת קוזמא, בת הספר לריפוי
15.1.18 - יגאל צ'רף, רפואיה קולוניאלית
22.1.18 - ליאת קוזמא, ההיסטוריה עות'מאנית והמדעים סמסטר ב'
19.3.18 - ליאת קוזמא, מתודולוגיה איזוריית
26.3.18 - ניקול צ'יאט, מהו עולם? על מדע והנחה
9.4.18 - ניקול צ'יאט, פרשת לויס, הקולג' הסורי הפרוטסטנטי 16.4.18 - סמיר בן ליש, רפואיה קולוניאלית בצפון אפריקה
23.4.18 - ליאת קוזמא, מיניות וידע בנדידה.
30.4.18 - בני נוריאל, היברידיות ככתב חרטומים פתולוגיים: המקרה של מחלת הגזות, צפון אפריקה ישראל, 1949-1952.
7.5.18 - חגית קרייך, אחיות ואנפריה
21.5.18 - מעין לירוש, כניסה הרפואה לעולם המילדיות
28.5.18 - יוני פורס, רפואיה פלסטינית במנדט

אחמד מחמוד, היסטוריה של מגיפות - 4.6.18
אחמד פאהום, הסהר האדום - 11.6.18
מריה ולוד'יננה, מתודולוגיה של קריית אוטוביוגרפיות - 18.6.18
סיקום - 25.6.18

חומר חובה לקריאה:
פגש פתיחה - 23.10.17

30.10.17 - קרן ابو-הראשקוביץ, רעיונות וגישות לטיפול רפואי
Peter E. Pormann and Emilie Savage-Smith, Medieval Islamic Medicine (Edinburgh University Press/Georgetown University Press, 2007), pp. 41-79

- לי צ'יפמן, רוקחות ומטריה מדיקה 6.11.17

1. Goitein, S.D. "Druggists, pharmacists, perfumers, preparers of potions." in *idem, A Mediterranean Society. Vol. II: The Community. Berkeley: University of California Press, 1971*, pp. 261-272.
2. Danielle Jacquart, "Islamic Pharmacology in the Middle Ages: Theories and Substances." *European Review* 16 (2008): 219-227.

13.11.17 - מירי שפר-מוסנץון, רפואי עוסמאנית, ביוווקרטיה עוסמאנית █ העת החדש המוקדמת Nahyan Fancy, Ahmed Ragab. *The Medieval Islamic Hospital: Medicine, Religion, and Charity*. New York: Cambridge University Press, 2015. *Nazariyat: Journal of Islamic Philosophy and Sciences* (November 2016), 137-146.

Ragab, Ahmed. *The Medieval Islamic Hospital: Medicine, Religion, and Charity*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015. *The Medieval Review* 17.01.07
Ragab, Ahmed. █A Response to Nahyan Fancy█s Review Article.█ *Nazariyat: Journal of Islamic Philosophy and Sciences* (November 2016), 125-134.
Peregrine Horden, █The Medieval Islamic Hospital,█ *History Today* 66 (2016).

20.11.17 - Maureen Malowany, *Doing Medical History in sub-Saharan Africa: from archives to interviews*
Vaughan, Megan, █Healing and Curing: Issues in the Social History and Anthropology of Medicine in Africa,█ *Social History of Medicine* 7 (1994), 283█295.

עתניאל דרור, מגדר וביו-רפואה 27.11.17

1. Emily Martin, "The Egg and the Sperm: How Science has Constructed a Romance Based on Stereotypical Male-Female Roles," *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 16 (1991): 485-501.
2. Emily Martin, █Premenstrual Syndrome: Discipline, Work, and Anger in Late Industrial Societies," in Wyer, et al. *Women, Science, and Technology* (Routledge, 2001), pp. 285-298

נדב דיזוביץ', גבולות, לאומיות ופוליטיקה של בריאות 4.12.17

Nadav Davidovitch and Rakefet Zalashik, *Pasteur in Palestine: The Politics of the Laboratory*, *Science in Context* 23 (2010), 401-425.

Nadav Davidovitch and Rakefet Zalashik, *Review Essay: The social history of medicine and Israeli history: A potential dialogue*, *The Journal of Israeli History* 30 (2011), 83-88.

11.12.17 - TBA

טל ארבל, ידע בנדידה 18.12.17

David Chambers and Richard Gillespie, *Locality in the History of Science: Colonial Science, Technoscience, and Indigenous Knowledge*, *Osiris*, 2nd Series, Vol. 15 (2000), 221-240 (attached)

Marwa Elshakry, *Reading Darwin in Arabic, 1860-1950* (Chicago University Press, 2013), selections.

.1945-1949 - בני נוריאלי, ביופוליטיקה גלובלית, המקרה של הגיינט-OSE 1.1.18

Bashford, Alison 2006. "Global Biopolitics and the History of World Health", *The History of the Human Sciences*, 19 (1): 67-88.

ליאת קוזמא, בת' הספר לרפואה 8.1.18

Mahfouz, Naguib, *The History of Medical Education in Egypt*. Cairo: Government Press, 1935.

Kalisman H., *Bursary Scholars at the American University of Beirut: Living and Practising Arab Unity*. *British Journal Of Middle Eastern Studies*, 42(2015), 599-617.

יבגני צ'רף, רפואה קולוניאלית 15.1.18

Vaughan, Megan, *Curing their ills : colonial power and African illness*. Stanford: Stanford University Press, 1991, introduction.

ליאת קוזמא, היסטוריה עות'מאנית והמדעים 22.1.18

VARLIK, NOKHET. "From "Bxte Noire" to "le Mal de Constantinople": Plagues, Medicine, and the Early Modern Ottoman State." *Journal Of World History* 24, no. 4 (December 2013): 741-770.

סמסטר ב'

ליאת קוזמא, מתודולוגיה איזורית 19.3.18

Kozma, Liat, Cyrus Schayegh and Avner Wishnitzer, "Introduction". In *A Global Middle East: Mobility, Materiality and Culture in the Modern Age 1880-1940*. Edited by Liat Kozma, Cyrus Schayegh and Avner Wishnitzer. London, IB Tauris, 2014: 1-8.

Gelvin, James L. and Nile Green, "Introduction: Global Muslims in the Age of Steam and Print". In *Global Muslims in the Age of Steam and Print*. Edited by James L. Gelvin and Nile Green. Berkeley: California University Press, 2014: 1-14.

nickol כיאט, מהוعلم? על מדע והנחדה 26.3.18

- Elizabeth Eva Johnston, "Classification and Critique of Sciences in al-Tifahtfa wa'l-Asas

Takhliṣat (1834)," Middle Eastern Literatures 16: 3(2013), 282–299.
John W. Livingston, "Western Science and Educational Reform in the Thought of Shaykh Rifaa al-Tahtawi," IJMES 28:4 (1996), 543–564.

- ניקול כיאט, פרשנות לואיס, הקולג' הסורי הפרוטסטנטי 9.4.18

Nadia Farag, "The Lewis Affair and the Fortunes of al-Muqtataf," Middle Eastern Studies, 8(1972), 73–84.

- סמיר בן ליאשי, רפואה קולוניאלית בצפון אפריקה 16.4.18

Samir Ben-Layashi, "Social, Medical, and Popular Cultural Responses to Cholera on the Two Mediterranean Banks," in Discourse and Practice of Medicine, Hygiene and Body in Morocco (1880–1912). (Unpublished PhD Dissertation, Tel Aviv University, 2013), 68–93.

Patricia M.E. Lorcin, "Imperialism, Colonial Identity, and Race in Algeria, 1830–1870: The Role of the French Medical Corps," ISIS 90, 4 (1999): 653–679.

- ליאת קוזמא, מיניות וידע בנדידות 23.4.18

Kozma, Liat. "Translating Sexology, Writing The Nation: Sexual Discourse And Practice In Hebrew And Arabic In The Late 1930s," In Sexology And Translation: Culture And Scientific Encounters Across The Modern World, 1880–1930. Heike Bauer (ed.). Philadelphia: Temple University Press, 2015.

Kozma, Liat. Global Women, Colonial Ports: Regulated Prostitution in the Interwar Middle East. Albany: SUNY Press, 2017, chapter 4.

- בני נוריאל, היברידיות ככתב חרטומים רפואיים: המקרה של מחלת הגזע, צפון אפריקה 30.4.18
ישראל, 1949–1952.

Fairchild, Amy., 2006. "The Rise and Fall of the Medical Gaze: The Political Economy of Immigrant Medical Inspection in Modern America," Science in Context 19(3), pp. 337–356.

- חגי קריק, אחיזות ואםפריה 7.5.18

Anne Marie Rafferty and Diana Solano, "The Rise and Demise of the Colonial Nursing Service: British Nurses in the Colonies, 1896–1966," Nursing History Review, 15, 2007

Dea Birkett, "The "White Woman's Burden" in the "White Man's Grave": The Introduction of British Nurses in Colonial West Africa", in: Western Women and Imperialism: Complicity and Resistance

- מעין ללוש, כניסה לרפואה לעולם המילדיות 21.5.18

בר-און, יערה. רואות את הנולד: לידת וילוד לקראת העידן המודרני. חיפה: זמורה-ביתן, 2000.
Fahmy, Khaled. "Women, Medicine and Power," in Lily Abu-Lughod (ed), Remaking Women: Feminism and Modernity in the Middle East. New Jersey, 1998.

- יוני פורס, רפואה פלשתינית במנדט 28.5.18

Nira Reiss, "British Public Health Policy in Palestine, 1918–1947," in Health and Disease in the Holy Land; Studies in the History and Sociology of Medicine from

Ancient Times to the Present, ed. Samuel S. Kottek and Manfred Waserman
(Lewiston, NY: Edwin Mellen Press, 1996), 301-27.

Salim Tamari, *Lepers, Lunatics and Saints The Nativist Ethnography of Tawfiq Canaan and His Jerusalem Circle*, *Jerusalem Quarterly*, no. 20 (2004): 24-43.

- אחמד מחמוד, היסטוריה של מגיפות 4.6.18

Rakefet Zalashik and Nadav Davidovitch, *Epidemics and Infectious Diseases in the Land of Israel, 19th-20th Centuries: Historical, Social and Political Perspectives* *a Forward*, *Korot* 21 (2011-2012), 3-17.

Miri Shefer-Mossensn, *Communicable Disease in Ottoman Palestine: Local Thoughts and Actions*, *Korot* 21 (2011-2012), 19-49.

- אחמד פאחום, הסחר האדום 11.6.18

Nadir Ozbek, "Defining the Public Sphere during the Late Ottoman Empire: War, Mass Mobilization and the Young Turk Regime (1908-18)," *Middle Eastern Studies*, September 2007, Vol. 43, No. 5, 795-809.

- מריה ולוד'ינינה, מתחדלוגיה של קריית אוטוביוגרפיות 18.6.18

Nelson, Cynthia. *Writing Culture, Writing Lives: Fictional Boundaries, Auto/Biography and the Construction of Identity and Community in the Middle East* (2001), pp 201-214.

Ricoeur, Paul. *Memory, Forgetfulness, and History*, *Iyyun: The Jerusalem Philosophical Quarterly* (1996), pp. 13-24

. 25.6.18 - סיכום

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 20 %

הגשת עבודה 50 %

הגשת תרגילים 15 %

הגשת דוחות 0 %

פרויקט מחקר 15 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוספת / הערות:

תלמידים שיבחרו לכתב רפרט יבחרו נושא הקשור לנושאים סמינר בהתייעצויות עם המרצה. עליהם יהיה לעורק השוואה בין שתי תקופות או בין שני אזורים שונים באותה תקופה. הרprt ישתמן רק על

מקורות משנהים והתלמידים יעשו שימוש לפחות מעשרה מקורות. אורך העבודה הסופית לא יהיה על 10 עמודים ברוח כפול.

תלמידים אשר יבחרו לכתוב עבודה סמינריאנית ┌ יבנו את עבודת המחברם שליהם סביב סוג מקור ראשון לבחירתם, בהתייעצות עם המרצה.
העבודה תסתמך גם על מקורות ראשוניים וגם שניינים ואורכה לא יהיה על 25 עמודים ברוח כפול.

הרכב המطلות והציוון לכל הסטודנטים:

1. נוכחות והשתתפות ┌ 20%
2. עד השיעור האחרון של סמסטר א' (22.1.18) יש להגיש את נושא הרפרט/סמינריון ואת רשימת המקורות ┌ 15% מהציוון.
3. עד 30.4.18 יש להגיש ראשוני פרקים מפורטים וקדמה קצרה בה יסבירו את שאלות המחבר ותעניהם העיקרית. על מטלה זאת להיות בערך באורך של עמוד אחד ┌ 15% מהציוון
4. עד 28.7.18 על התלמידים להגיש את העבודה המוגמרת, 50% מהציוון.